

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

809

Vragen van het lid **Van Helvert** (CDA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de op Saoedi-Arabië afgevuurde raketten «Made in Iran»* (ingezonden 6 december 2017).

Antwoord van Minister **Zijlstra** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 29 december 2017).

Vraag 1

Hoe beoordeelt u de berichtgeving dat de raketten die Houthi-rebellen uit Jemen hebben afgevuurd op Saudi-Arabië geproduceerd zouden zijn door Iran?¹

Antwoord 1

De beschikbare informatie over de raketten afgevuurd door Houthi-rebellen wordt momenteel nauwgezet bestudeerd. Het is derhalve te vroeg om uitspraken te doen over de juistheid van de berichtgeving.

Vraag 2, 3

Klopt het dat inspecteurs van de Verenigde Naties (VN) hebben vastgesteld dat de resten van door hen in Saudi-Arabië onderzochte raketten alle kenmerken hebben van de Iraanse Qiam-1, een raket met een bereik van ruim 800 kilometer?

Klopt het dat de raketten volgens de VN-inspecteurs waarschijnlijk in losse onderdelen over land naar Jemen gesmokkeld zijn en daar lokaal in elkaar gezet zijn?

Antwoord 2, 3

Het Panel of Experts van het VN-sanctiecomité voor Jemen heeft onderzoek gedaan naar de herkomst van de (resten van) raketten die door de Houthi-rebellen afgevuurd zouden zijn op Saudi-Arabië. Het Panel heeft in een vertrouwelijk rapport geconstateerd dat de raket alle kenmerken vertoont van een Iraanse raket. Het Panel doet in dit rapport geen uitspraken over wanneer, door wie en hoe de raket aan de Houthi-rebellen geleverd zou zijn.

¹ <https://nos.nl/artikel/2205376-vn-iran-fabriceerde-raketten-van-rebellen-jemen.html>

Vraag 4

Herinnert u zich uw uitspraken: «(...) Als die raket die op Riyad is afgeschoten door de Iraniërs blijkt te zijn geleverd, dan zijn ze goed verkeerd bezig. Dan zullen ze daar door Europa ook op worden aangesproken, omdat ze dan de verkeerde kant op aan het gaan zijn.» en «Als Iran willens en wetens een raket levert aan de rebellen en zij die op Riyad afschieten, dan is dat een enorme escalatie van het conflict.»?²

Antwoord 4

Ja.

Vraag 5, 9, 10

Hoe weegt u uw uitspraken in het licht van de onderzoeksresultaten van het VN-inspectieteam?

Zijn er aanwijzingen dat Iran Resolutie 2216 van de VN-Veiligheidsraad schendt, die het landen verbiedt wapens te leveren aan de Houthis-rebellen? Bent u bereid hierover in contact te treden met bondgenoten, zoals de Verenigde Staten?

Bent u bereid deze kwestie te adresseren in de VN, de Europese Unie en de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO)? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5, 9, 10

Indien onomstotelijk vast zou komen te staan dat de raket afgevuurd op Riyad door Iran is geleverd, nadat het wapenembargo voor Jemen (VR-resolutie 2216) is ingegaan (14 april 2015) zou dit een zeer zorgwekkende ontwikkeling zijn die reden zou zijn voor een stevig gesprek met Iran, in principe in EU-verband. Daarnaast zal het relevante sanctiecomité rapport uitbrengen en is de Veiligheidsraad aan zet, aangezien Iran dan een VN-sanctieregime zou hebben geschonden.

Op dit moment beschik ik echter niet over informatie die hier aanleiding toe geeft.

Vraag 6, 8

Heeft Iran, hoewel de VN-inspecteurs kennelijk nog geen direct bewijs gevonden hebben dat Iran de raketten geleverd heeft, volgens u iets uit te leggen? Zo nee, waarom niet?

Bent u bereid opheldering te vragen bij de Iraanse regering over hoe het kan dat in Iran gefabriceerde ballistische raketten in Jemen belanden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6, 8

Het is van belang dat de Iraanse autoriteiten, maar ook andere landen, meewerken met het onderzoek van het Panel of Experts. De beschuldiging van de levering van raketten is immers een ernstige zaak, met zorgwekkende potentiële gevolgen voor de stabiliteit in de regio.

Vraag 7

Hoe beoordeelt u de beschuldiging van de Franse president Macron in de richting van Iran?³ Deelt u de opvatting van Frankrijk dat de raketaanval op Riyad de noodzaak onderstreept van onderhandelingen met Iran over zijn rakettenprogramma, naar het voorbeeld van het atoomakkoord, waarbij in de mogelijkheid van sancties voorzien wordt?

Antwoord 7

President Macron heeft aangegeven bezorgd te zijn over Irans ballistische programma. Ik deel deze zorgen. Irans raketprogramma dient los van het nucleaire akkoord (JCPOA) geadresseerd te worden want ballistische activiteiten vallen buiten de reikwijdte van het nucleaire akkoord zelf. De EU voert regelmatig – mede op aandringen van Nederland – een kritische dialoog met Iran over o.a. de opstelling van Iran in de regio, mensenrechten en de

² Plenair debat begroting Buitenlandse Zaken 2018, 15 november 2017

³ <https://www.rferl.org/a/french-president-macron-blames-iran-yemeni-houthi-rebel-missile-launch-riyadh-calls-for-negotiations-ballistic-missile-development/28845939.html>

ontwikkelingen van het ballistische raketprogramma. Vooral nog zijn nieuwe sancties niet voorzien als onderdeel van deze gesprekken.

Vraag 11

Deelt u de zorgen over de destabiliserende rol van Iran in het Midden-Oosten? Welke maatregelen richting Iran bent u bereid te overwegen?

Antwoord 11

Ja, ik deel deze zorgen. Deze zorgen worden – mede op aandringen van Nederland – regelmatig geadresseerd in de dialoog tussen EU Hoge Vertegenwoordiger en Iraanse vertegenwoordigers, waaronder de president. In die dialoog wordt expliciet gesproken over de rol van Iran in de regio en wordt duidelijk te kennen gegeven dat Iran de destabiliserende activiteiten moet staken.